

**МЕТОДИКА ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ
І КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОФЕСІЙНЕ СПІЛКУВАННЯ В ГАЛУЗІ»**

Караулова С. І.

*доктор наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
професор кафедри фізичної культури і спорту,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Симонік А. В.

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної культури і спорту,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Воронкова Т. В.

*викладач кафедри фізичної культури і спорту,
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Підсумком модернізації вищої професійної освіти стало визнання її багатофункціональності у розвитку фізичних, інтелектуальних, естетичних та психологічних якостей. Це вимагає від випускника закладу вищої освіти, поряд із володінням професійною компетентністю та технологіями соціальної мобільності, сформованого високого рівня адаптивності.

Навчальна дисципліна «Професійне спілкування в галузі» у Запорізькому національному університеті реалізується у циклі професійної підготовки освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 017 Фізична культура і спорт (освітня програма спорт) для денної та заочної форм навчання на 1-му курсі навчання.

Дисципліна включає великий комплекс знань, що є частиною теоретичного фундаменту професійної освіти фахівців. Предметом вивчення навчальної дисципліни «Професійне спілкування в галузі» є основи сучасного професійного мовлення, спортивна термінологія, правила укладання фахової документації, культура наукової та професійної української мови, формування навичок і вмінь з актуальних видів професійної мовленнєвої діяльності спортсмена з використанням фахової нормативної спортивної лексики. Основними формами вивчення курсу є лекції та практичні заняття. Практичні заняття

дозволяють поглибити лекційний курс, узагальнити теоретичний матеріал й заохотити до самостійної праці. Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота студентів, що сприяє формуванню їх пізнавальних здібностей, спрямованості на постійну самоосвіту та безперервне навчання. Загальний обсяг курсу для студентів денної форми навчання 90 годин, з яких 14 годин відводиться на лекції, 48 годин – на самостійне вивчення матеріалу, 28 годин – на практичні заняття. Формою контролю знань студентів є семестровий залік.

Останні роки система освіти України перебуває у стані трансформації, спричиненої спочатку введенням карантину через нову коронавірусну інфекцію, а потім – введенням у нашій країні воєнного стану.

З березня 2019 по всій країні запровадили обмежувальні заходи та всі заклади освіти, в тому числі у Запорізькому національному університеті перейшли на дистанційну форму навчання. Науково-педагогічними працівниками розпочалися пошуки нових методик та інтерактивних технологій для ефективного проведення занять для підготовки фахівців відповідних спеціальностей.

Необхідно було без припинення освітнього процесу адаптувати напрацьовані методики до умов, що змінилися. Ситуація, що склалася, не знімала відповідальності за вирішення основних завдань щодо формування загальнокультурних та професійних компетенцій у студентів. Всі студенти закладів вищої освіти та викладачі повинні були стрімко опанувати використання інформаційних комунікаційних технологій, навчитися застосовувати електронні, дистанційні технології навчання і на цій базі вдосконалювати свої знання та реагувати на потреби суспільства, що швидко розвивається

Проте, розуміючи, що форма навчання студентів теоретичним та практичним засадам у дистанційному форматі змінюється та потребує нових інформаційних та інтерактивних підходів для її реалізації з урахуванням специфіки та напряму підготовки, ми очікували певних труднощів.

Для визначення ефективності методики викладання курсу лекцій з дисципліни «Професійне спілкування в галузі» у дистанційному форматі та рівня освоєння теоретичного матеріалу з урахуванням вимог, що входять до освітньої програми, нами було проаналізовано бально-рейтингову систему оцінок студентів з першого семестру з дисципліни до пандемії (2018 рік) та перевірено ефективність організаційно-методичних засад проведення дистанційних навчальних занять у 2024 році.

Ми провели анкетування серед 28 студентів освітнього рівня магістр (денна форма навчання, спеціальності 017 Фізична культура і спорт). Більшість студентів користуються сучасними гаджетами, багато хто має стаціонарний комп'ютер, ноутбук або планшет і може займатися в домашніх умовах. Під час підготовки до занять та заліку 64,3% студентів

скористалися лекційним курсом, 7,14% під час підготовки використували підручник, 28,56% необхідну інформацію черпали з Інтернету. Великий відсоток тих, хто користується лекційним курсом, пояснюється тим, що весь навчальний матеріал був розміщений на платформі moodle-ЗНУ, а частину інформації можна було прослухати або записати під час відеоконференції.

В ході анкетування ми визначили, що у питанні про підсумкові оцінки більшість студентів (71,4%) відповіли, що в період пандемії рівень знань з дисципліни «Фізична культура та спорт» погіршився.

За всіма групами середня оцінка за підсумковим тестуванням у студентів, які навчалися у звичайному режимі та залікову сесію здавали в аудиторії, справді виявилася вищою, ніж оцінки, отримані в період дистанційного навчання. Середня оцінка у період дистанційного навчання у середньому знизилася із 85 балів до 79, тобто на 7%.

Таким чином, проведення навчальних занять у віддаленому режимі триває і може тривати не один рік. Необхідний пошук та розробка нових форм та методик проведення дистанційних занять. Чинна методика викладання теоретичного курсу з навчальної дисципліни «Професійне спілкування в галузі» в період пандемії у дистанційному форматі (MOODLE, ZOOM-конференції) не дозволяє більш ефективно та доступно, ніж у очній формі, давати навчальний матеріал, стежити за процесом засвоєння навчального матеріалу та за допомогою загальнодидактичних методів контролювати та оцінювати результат освоєння дисципліни. Отримані результати з підсумкового тестування до та після переходу студентів на дистанційну форму навчання показали, що дистанційний онлайн-формат є менш ефективним, ніж очні заняття в аудиторії. Для ефективного контролю теоретичного курсу необхідно продовжувати розробляти сучасні дистанційні технології, і навіть нові форми контролю.

Література

1. Ворона В. В. Структура навчального курсу «Теорія та методика спорту вищих досягнень» в системі Moodle. *Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини*. 2022. № 12. С. 184-189.

2. Генсерук Г. Р., Романишина О. Я. Формування професійної компетентності майбутніх тренерів засобами інформаційного середовища MOODLE. *Вісник Національного університету оборони України*. 2013. Вип. 3. С. 26-31.

3. Закон України Про фізичну культуру і спорт від 24.12.1993 № 3808-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.

4. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 017 Фізична культура і спорт. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 567.